

PRIMORSKI DNEVNIK

Postnina plačana v gotovini
Abn. postale I gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXIX. Št. 109 (8511)

TRST, četrtek, 10. maja 1973

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

ODLOČNA ZAHTEVA DEMOKRATIČNIH STRANK V POSLANSKI ZBORNICI

Pravočasno je treba zatreti pojave fašističnega nasilja

Sedanja vlada ne more biti kos tej nalogi, ker se poslužuje misovskih glasov v parlamentu - Danes odgovor predsednika vlade Andreottija

RIM, 9. — V poslanski zbornici je bila danes na dnevnem redu razprava o neofašističnem nasilju. Poslanci vseh političnih strank so postavili v tej zvezi vrsto vprašanj in interpelacij, na katere bo jutri zjutraj odgovoril predsednik vlade Andreotti. Med današnje razprave je prišlo do incidentov, ko so misovski predstavniki prekinili komunističnega govornika Natto. Poslanci KPI so reagirali na provokacijo in je prišlo do pravega pretepa, ki se je končal le po ponovnih pozivih predsednika zbornice Pertinija.

Po posegu liberalca Gioma, ki je edini med današnjimi govorniki poglavlje o teoriji o «nasprotujočih si ekstremizmi», je predsednik socialistične skupine Bertoldi opozoril na «samotno popustljivost in objektivno in subjektivno sodelovanje dela državnega aparata in določene sektorja gospodarskih sil z neofašističnimi načrti. Bertoldi je tudi ugotovil, da vlada ne more zahtevati od svojih funkcionarjev pretirane zvestobe antifašističnemu duhu, ko pa sama sprejema fašistične glasove v parlamentu. Predstavnik PSI je zahteval, naj bi popolnoma izveljati zakon Scelba, ter pozval krščansko demokracijo, naj se zaveda nevarne logike, v katero vodi centristični preokret. Končno je ponovno izrekal priprave kano svoje stranke za sodelovanje z vlado, ki naj bo odločno zaprta za desnice in naj bi ponovno stopila na pot reform.

Predsednik komunistične skupi-

ne v poslanski zbornici Natta je poudaril potrebo po ugotovitvi neposrednih in posrednih odgovornosti za oživljanje fašizma. Zavrnil je teorijo o «nasprotujočih si ekstremizmi» in podčrtal, da je za ponovno uvedbo zakonitosti in demokratičnega reda potrebno predvsem izkoreniniti «crno mrežo», ki je našla podporo pri nekaterih gospodarskih skupinah in v določenih sektorjih državnega aparata. Ko je Natta omenil misovske spekulacije na račun tragičnega dogodka v Primavalleju, so ga predstavniki skrajne desnice začeli zmerjati, kar je dalo povod za prejšnje omenjene incidente. Značilno je, da je tudi, da so misovski ploskali Natto, ko jih je ta označil za «dedice fašizma». Predstavnik KPI je obtožil vlado, da se je poslužila misovskih glasov in s tem vtila novega poguma neofašistični nesramnosti.

Načelnik socialdemokratske skupine Cariglia je dejal, da po milanskih dogodkih ogromna večina Italijanov še bolj odločno zavrača fašistično nasilje in prevratništvo. Vlada in državne oblasti imajo dolžnost, da skrbijo za izvajanje zakona Scelba, istočasno pa tudi vseh členov kazenskega zakonika, ki kaznujejo zadrževanje v prevratniške namene.

Republikanec Reale je izrazil zaskrbljenost, da ne bi bilo podcenjevanja nevarnosti sedanjega položaja prav s strani tistih, ki morajo zagotavljati demokratični red. Za neodvisno levico je Chanoux zahteval razpustitev vseh neofašističnih organizacij ter ugotovil, da Andreottijeva vlada ne more voditi učinkovitega boja proti fašizmu, istočasno pa se posluževati misovskih glasov v parlamentu. Končno je še govoril komunist Malagugini, ki je ugotovil, da so zadnji dogodki pokazali pravi značaj misovske stranke kljub poskušni njenega tajnika, da bi si našel krinko zaščitnika reda. Kot smo že omenili, bo na posamezne posege odgovoril jutri zjutraj predsednik vlade Andreotti.

BRUSELJ, 9. — Predsednik republike Leone bo jeseni obiskal Bruselj, kjer se bo pogovarjal s predstavniki Evropske gospodarske skupnosti. Vest so sporočili v krogih EGS v Bruslju.

Razgovor med vlado in sindikati o šoli

Predstavnik CGIL, CISL in UIL predložili dokument s predlogi za rešitev kočljivih vprašanj italijanskega šolstva

RIM, 9. — V palači Chigi je bilo danes popoldne srečanje med vladnimi predstavniki in sindikalisti o vprašanjih italijanskega šolstva. Sestanek so se udeležili ministri za šolstvo Scalfaro, za delo Coppo in za reformo državne birokracije Gava, generalni tajniki CGIL Lama, CISL Storti in UIL Vanni ter tiskani šolskih sindikatov CGIL, CISL in UIL.

Sindikalisti so izročili ministrom dokument s predlogi za rešitev nekoč kočljivih vprašanj na področju šolstva ter tabele o prilagoditvi plač 750.000 decenotov in neučnega oseba. Dokument so odobrili danes zjutraj na skupni seji predstavnikov vseh zveznih sindikatov šolnikov in neučnega oseba ter zadeva predvsem prilagoditev plač, socialno upravljanje in demokracizacijo šole.

Po srečanju so sindikalni predstavniki povedali, da je bil pogovor z ministri le posvetovalnega značaja, medtem ko bodo o konkretnih ukrepih govorili na prihodnjem srečanju, ki bo v petek zjutraj. Vsekakor pa je Lama dejal, da je bil pogovor koristen in da je zaobjel predvsem vprašanja socialnega upravljanja šole, uvedbe šolskega distrikta, šolskega gradbeništva, pravice do študija, delovnega urnika in zvišanja plač. Po pogovoru z zastopniki zveznih sindikatov so ministri Gava, Coppo in Scalfaro sprejeli predstavnike avtonomnih sindikatov.

10. sestanek v Parizu med delegacijama ZRV in Saigona

PARIZ, 9. — V gradu Cloude Saint-Cloud je bila danes deseta seja med delegacijama Saigona in ZRV, na kateri naj naskladno rešitev za politične spore, ki obstajajo med obeh južnovietnamskimi stranama. Šet delegacija ZRV Van Hieu je takoj po svojem prihodu obtožil ZRV, da ne upošteva vrsto določil pariskega sporazuma o premirju, saj Saigonska vlada pa da pošilja čete v Kambožo. «Kljub temu, je dejal Van Hieu, bomo predložili nekaj dejansko prekinitev ognja na vsem ozemlju južnega Vietnama».

Današnja seja med obeh južnovietnamskimi stranama je trajala ur in trideset, obe strani se bosta končali prihodnji četrtek. Po dejal, da vzhajajo Saigonski pri zlasti kar zadeva konkretne ukrepe za splošno premirje. Prav tako ne mara saigonska delegacija nobene razprave o vprašanju demokratičnega vstopa v Južnem Vietnamu, ki je v popolnem nasprotju s parizkim sporazumom.

Iz ameriških višjih krogov so danes ponovno potrdili, da bo prihodnji teden v Parizu sestanek med

MRZLIČNA POSVETOVANJA V VSEH ARABSKIH GLAVNIH MESTIH

Pobude arabskih držav za rešitev krize med Libanonom in Palestinci

Samo še občasni spopadi med vojsko in gverilci - Frangie še ni sprejel odstopa ministrskega predsednika Hafeza - Izrael grozil Siriji z represalijami v primeru njenega posega v korist Palestinecev

V Bejrutu so bili tudi večer lažji spopadi med vojsko in palestinskimi gverilci. Med enim teh spopadov je bil luksuzni hotel Alcazar zadet od raketnih izstrelkov. Na sliki hotel Alcazar po eksploziji raketnih izstrelkov

BEJRUT, 9. — Po dokaj mirni noči je bilo danes zjutraj spet slišati streljanje v bližini palestinskih begunskih taborišč Šatilah, Sabra in Al Brainei, v raznih predelih glavne mesta pa so zabeležili vrsto eksplozij. V veljavi je še vedno policijska ura, ki so jo v vsej državi prekinili le za dve uri in sicer od 9. do 11., da bi omogočili prebivalcem, da kupijo hrano.

Sporočilo libanonske vojske, ki so ga objavili danes pravi, da so «oboroženi možje» (izraz, s katerim po navadi libanonska vlada označuje palestinske gverilce) sinoči kljub premirju, ki je stopilo v veljavo ob 20. napadli položaje libanonske vojske v Bejrutu in na obsevnem področju južnega Libanona z raketnimi izstrelki in z minometi. Poročilo tudi zatrjuje, da so Palestinci napadli vojaško radarsko središče, mednarodno letališče, vojaško šolo in stanovanja častnikov libanonske vojske.

Bejrutski list «An Nahar» piše danes, da so mnogi opazovalci videli številne kolone oboroženih mož, ki so prihajale iz Sirije v južni Libanon. Bejrutski radio opozarja danes na pobude nekaterih neznancev, ki širijo po palestinskih taboriških gla-

sove o domnevi verski krizi med muslimani in kristjani. Izjava notranjega ministrstva zatrjuje, da so podobni glasovi popolnoma izmišljeni in brez vsake realne podlage.

Zjutraj se je sestal libanonski parlament, ki je zasedal za zaprtimi vrati. Poslanci so izglasovali resolucijo, v kateri izražajo svojo solidarnost z linijo, ki jo zastopa vlada. Parlament je tudi izrazil pohvalo libanonskemu ljudstvu, ki ni nasedel provokacijam, medtem ko so libanonske oblasti, pravi resolucija, upoštevale tako interese ljudstva, kot interese arabske stvari.

Libanonski predsednik Sulejman Frangie je imel dveurni pogovor s kувajtskim zunanjim ministrom šejkom Al Ahmedom ter z glavnim tajnikom arabske zveze Mahmudom Riadom. Oba sta v Bejrutu, da bi skušala posredovati pri mirni rešitvi libanonske krize. Nekaj časa je pogovoru prisostvoval tudi osebni predstavnik egiptovskega predsednika Sadata Sabri El Koli ter bivši predsednik libanonske vlade Salam. Popoldne je bil na vrsti sestanek palestinskega odposlanca gibanja med Ahmedom, Riadom ter voditeljem Jaserom Arafatom.

V vseh arabskih glavnih mestih so medtem posvetovalja, ki v glavnem zadevajo rešitev krize med libanonsko vlado in palestinci. V Kairu se je pod predsedstvom ministra za kulturo Hatema sestal egiptovski ministrijski svet, da bi proučil resen položaj, ki je nastal v Libanonu. Hatem je potrdil popolno in brezpogojno podporo Egipta palestinskemu osvobodilnemu gibanju in poudaril, da Egipt odločno obsoja vse poskuse, s katerimi bi hoteli likvidirati palestinsko gibanje v Libanonu.

Kriza med bejrutsko vlado in gverilci je v ospredju pogovorov tudi v sirskem glavnem mestu Damasku. Po pogovoru s Frangiem je v Damasku dopotoval tudi egiptovski predstavnik El Koli, ki se je v Siriji sestal z zunanjim ministrom Karamom ter s predstavniki iraške vlade in nekaterimi drugimi arabskimi osebnostmi.

Iz krogov izraelskega zunanjega ministrstva neuradno poročajo, da je Izrael obvestil Sirijo, da ne bo ostal prekritih rok v primeru sirskega posega v Libanonu. Kaže, da je vlada v Damasku izraelsko grožnjo vzela dokaj resno. Tudi v Libanonu so prebricani, da je grožnja telavivske vlade pripomogla k preprečitvi morebitnega sirskega posega v pomoč palestinskim gverilcem.

Predsednik Frangie do sedaj baje ni sprejel odstopa ministrskega predsednika El Hafeza. Kaže, da bo odločitev v zvezi s tem sprejel v prihodnjih dneh.

Kriza v zahodnonemški KD

BONN, 9. — Vodja zahodnonemške opozicije Rainer Barzel je danes odstopil s položaja predsednika demokratske parlamentarne skupine. Barzel je odstopil, potem ko je večina demokratskih poslancev zavrnila njegov predlog, naj bi med razpravo, ki se je začela danes v Bundestagu, glasovali za vladni predlog o vstopu Zahodne Nemčije v OZN. Barzelov predlog je bil zavrnjen predvsem zaradi močnega nasprotovanja desnega krila stranke, ki ga vodi Franc Josef Strauss.

PO NEDELISKEM NACISTIČNEM ZBOROVANJU V PLIBERKU

Beograjski list «Politika» o provokaciji na Koroškem

Avstrijske oblasti na zatožni klopi, ker niso prepevalele protislovenske manifestacije

(Od našega dopisnika)

BEograd, 9. — Odkritje spominke plošče fašističnim zločincem v Pliberku na Koroškem, označuje «Politika» v komentarju pod naslovom «Pošast iz Pliberka» kot brezobzirno provokacijo, usmerjeno ne le proti slovenski manjšini na Koroškem, temveč proti Jugoslaviji in dobrososednim odnosom med Jugoslavijo in Avstrijo. «Politika» ugotavlja, da je bil za provokacijo namerno izbran kraj blizu jugoslovansko-avstrijske meje in čas, ko se vse države Evrope trudijo, da vzpostavijo čimboljše medsebojne odnose, med njimi tudi Avstrija in Jugoslavija. Očividno je, ugotavlja «Politika», da zlobljanje avstrijske - jugoslovanske odnose ne ugaja nračnim silam, ki so v Pliberku pokazale svoj pravi obraz. Dovolitev te provokacije, ki lahko samo škoduje nadaljnjemu razvoju dobrososednih odnosov, na kar je jugoslovanska vlada v naprej opozarjala, kaže, da pristojne avstrijske oblasti nimajo moči, ne le, da preprečijo neonacizem, kar so dolžne po državni pogodbi, temveč tudi, da zaustavijo širjenje mržnje prav na obmejnih področjih, kjer je krepitev zaupanja in dobrososednih stikov najbolj potrebna. Kdor je zainteresiran za konstruktivno sodelovanje, za kar so se izrekli tudi uradni avstrijski zastopniki, ta bi moral najti način, da to pripravljenost potrdi tudi v delu.

B. B.

Danes začetek 4. konference ZKJ

BEograd, 9. — Jutri bo v Beogradu pričela z delom 4. konferenca ZKJ, katere se bodo poleg 360 delegatov in članov osrednjih organov ZKJ, kot gostje udeležili tajniki izvršnih organov CK republik in pokrajin, predsedniki komisij predsedstva, ki niso člani predsedstva ZKJ, ter delegacije najvišjih državnih organov zveze ter družbeno-političnih organizacij. Delo konference bo spremljalo nad 300 domačih in tujih novinarjev, od ka-

Posebni svetovalec Bele hiše Kissinger ob odhodu z moskovskega letališča. Spremlja ga podtajnik za zunanje zadeve SZ Kuznecov

PRIPRAVE NA OBISK BREŽNJEVA V ZDA

Po štirih dneh pogovorov v SZ Kissinger odpotoval v London

MOSKVA, 9. — Po štirih dneh pogovorov z glavnim tajnikom KP SZ Leonidom Brežnevom in z drugimi sovjetskimi voditelji, je posebni svetovalec predsednika Nixona Henry Kissinger opoldne odpotoval iz Moskve. Kissinger je prišel v sovjetsko glavno mesto 4. maja. Pogovori med njim in Brežnevom so bili v mestu Zavidovo, 120 km severno od Moskve. Na letališču sta Nixonovega posebnega svetovaleca pozdravljala podtajnik zunanje ministrstva Kuznecov in pa sovjetski veleposlanik v Washingtonu Donin. Pred svojim odhodom je Kissinger izjavil, da je zelo zadovoljen s potekom pogovorov, ki jih je imel v SZ, da pa ne more dati nobene izjave o njihovi vsebini, dokler ni poročal predsedniku Nixonu. Kar zadeva skorajšnje potovanje glavnega tajnika KP SZ Brežnjeva v ZDA, je dejal, da bo potrebno še nekaj pogovorov, preden bodo dali o tem uradno sporočilo.

Sovjetska tiskovna agencija TASS je zvečer objavila tiskovno sporočilo, v katerem je rečeno, da je bil v SZ od 4. do 9. maja poseben svetovalec predsednika Nixona H. Kissinger, ki je imel več pogovorov z Brežnevom. Pogovorov se je udeležil tudi zunanji minister Gromiko.

Popoldne je Kissinger dopotoval v London, kjer bo ostal do jutri zvečer, ko bo odpotoval v ZDA, kjer bo poročal predsedniku Nixonu. V Londonu se bo sestal z zunanjim ministrom Douglasom Homom, s katerim bo proučil nekatera najvažnejša mednarodna vprašanja in pa odnose med ZDA in EGS.

Štafeta mladosti včeraj na Koprskem

(Od našega dopisnika)
KOPER, 9. — Zvezna štafeta mladosti se je danes mudila na Koprskem, kjer jo je prebivalstvo vsepovsod prisrčno pozdravilo s toplimi čestitkami predsedniku Titu za njegov 81. rojstni dan. Štafeto je prevzel na Kozini predsednik Obalne konference Zveze mladine v Kopru Vladimir Marchezan, nato pa so nosilci štafete palice obiskali delovna kolektiva «Lama» Dekani in «Mehanoteknika» v Izoli, kjer so jim ob tej priložnosti pripravili kratke kulturne programe. Osrednja prireditve na obali pa je bila v portoroškem auditoriju, kjer je govoril o pomenu tega tradicionalnega vstopa in izrazov ljubezni in spoštovanja do tovariša Tita predsednik Obalne sveta Janko Kosmina. Nato so prebrali še pozdravno pismo v slovensčini in v italijanščini, v kulturnem delu programa pa so sodelovali pevski zbor osnovne šole Lucija, godba na pihala iz Pirana ter folklorna skupina iz Portoroža. V popoldanskih urah so portoroški mladinci izročili štafeto palico hrvaškimi mladincem na mostu čez Dragonjo.

Lj. Omladič

Proslave v Ljubljani ob dnevu zmage

(Od našega dopisnika)
LJUBLJANA, 9. — Ljubljana danes praznuje dan zmage in hkrati tudi obletnico osvoboditve. Proslave, ki si se začele že včeraj, bodo trajale več dni. Končale pa se bodo v soboto s tradicionalnim pohodom ob zidih okupirane Ljubljane. Pohoda se bo udeležilo nad 15 tisoč športnikov, ki bodo razdeljeni na nekaj več kot tisoč skupin.

Sinoči je bila v Slovenski filharmoniji slavnostna počastitev dneva zmage. Na prireditvi so podelili nagrade za največje dosežke posameznikov na raznih področjih delovanja. Tako je dobil nagrado Dena Dovjak, direktor podjetja PTT, Ljudmila Plesničar-Gec, kustos mestnega muzeja v Ljubljani, Tomaz Weber, profesor na pedagoški akademiji in dr. Zdenka Hmaral-Ralca, zdravnica v osrednjem otroškem dispanzerju v Ljubljani.

Na slavnosti je govoril tajnik mestne konference Zveze komunistov Ljubljane, Vinko Hafner, ki je izbral dogodke pred 28 leti, ko je Ljubljana doživljala slavne dni zmage in dokončne osvoboditve.

D. K.

Sestanek neuvrščeni držav v Kabulu

BEograd, 9. — Danes zjutraj je odpotovala v Kabul na zasedanje stalnega odbora 16 neuvrščeni držav jugoslovanska delegacija pod vodstvom namestnika zveznega tajnika Jakša Petrića. Naloga odbora, katerega člani so Alžirija, Egipt, Irak, Maroko, Sudan, Burundi, Etiopija, Senegal, Tanzanija, Zambija, Indija, Indonezija, Malezija, Ceylon, Jugoslavija in Afganistan, je opraviti določene politične in druge priprave za 4. konferenco neuvrščeni na vrhu, ki bo v začetku septembra v Alžiriji.

Seja vodstva PSI

RIM, 9. — Pod predsedstvom tajnika De Martina se je danes sestalo vodstvo PSI, ki je med drugim potrdilo kandidatne liste za bodoče delovne volitve v Furlanji-Juljski krajin. De Martino je nato obrazložil socialistični predlog o reformi RAI-TV, o čemer se je razvila razprava, ki jo bodo nadaljevali tudi jutri. Vodstvo PSI je tudi odobrilo resolucijo, ki izrekla popolno podporo desetim milijonom delavcev, ki se bodo jutri udeležili vsedržavnega dneva boja za obnovitev poljedelstva, razvoj Jug in za zaposlovanje.

DANES

Ministrski predsednik Andreotti bo danes v poslanski zbornici odgovarjal na vprašanja in interpelacije o fašističnem nasilju. Med včerajšnje razprave so predstavniki demokratičnih strank poudarili potrebo po izjavi zakona Scelba, levčarska opozicija pa je predvsem ugotovila, da Andreottijeva vlada ne more voditi učinkovitega boja proti neofašizmu, ko pa se v parlamentu poslužuje misovskih glasov.

Boji med libanonsko vojsko in Palestinci so skoraj popolnoma prenehali, čeprav poročajo opazovalci o streljanju v raznih predelih glavnega mesta in pa v nekaterih drugih predelih države. Medtem so v teku v vseh arabskih prestolnicah mrzlična posvetovalja med raznimi arabskimi predstavniki, da bi skušali doseči mirno rešitev krize med Palestinci in libanonsko vlado. V Libanonu je še vedno v veljavi policijska ura, bejrutsko letališče pa je še vedno zaprto za promet. V prihodnjih dneh bo moral predsednik republike Frangie sprejeti ali zavrniti odstop ministrskega predsednika Hafeza.

B. B.

vo | rija nagradila najstariju